DIAGNOSTYKA PRZEWLEKŁEJ NIEWYDOLNOŚCI SERCA

POLSKIE TOWARZYSTWO MEDYCYNY RODZINNEJ

Przewlekła niewydolność serca (HF) jest zespołem klinicznym wynikającym z zaburzeń budowy lub funkcji serca, prowadzących do zastoju i/lub zmniejszonego rzutu serca. Chorzy prezentują typowe objawy, takie jak duszność, obrzęki oraz męczliwość.

Zgodnie z klasyfikacją wyróżniamy cztery fenotypy HF:

- HFrEF - niewydolność serca z obniżoną frakcją wyrzutową (≤40%)
- HFmrEF - z łagodnie obniżoną frakcją wyrzutową (41-49%)
- HFpEF - z zachowaną frakcją wyrzutową (≥50%)
- HFimpEF - niewydolność serca z poprawą frakcji wyrzutowej (wzrost o ≥10 p.p. z aktualnym HF wynosi >40-50%)

Grupy ryzyka i najczęstsze objawy przewlekłej niewydolności serca

Wybrane czynniki ryzyka
siedzący tryb życia
otyłość
nadmierne spożywanie alkoholu
grypa
przyjmowanie leków kardiotoksycznych
nadciśnienie tętnicze
zaburzenia lipidowe
cukrzyca
choroba wieńcowa

Objawy podmiotowe	Objawy przedmiotowe
duszność wysiłkowa	obrzęki kończyn dolnych
męczliwość, spadek tolerancji wysiłku	poszerzenie żył szyjnych
przyrost masy ciała (> 2kg/tydzień)	trzeszczenia nad polami płucnymi, płyn w jamie opłucnej
uczucie ciężkości lub pełności w jamie brzusznej	III ton serca (rytm cwałowy)
utrata apetytu, znużenie, obniżony nastrój	obrzęki obwodowe (kostki, okolica krzyżowa, moszna)
nykturia	powiększenie wątroby, wodobrzusze
kaszel nocny, świsty, bendopnea	tachykardia, tachypnoe, chłodne kończyny dystalne

Diagnostyka przewlekłej niewydolności serca w POZ

Od 2022 roku możliwości diagnostyczne w podstawowej opiece zdrowotnej zostały istotnie rozszerzone dzięki wdrożeniu modelu Opieki Koordynowanej. Dzięki temu lekarze rodzinni dysponują obecnie zestawem badań, które pozwalają na skuteczniejsze i szybsze rozpoznanie niewydolności serca już na poziomie POZ.

Boehringer Ingelheim
Partner projektu

Badania dostępne dla pacjentów obejmują:

POLSKIE TOWARZYSTWO MEDYCYNY RODZINNEJ

W ramach podstawowego pakietu świadczeń lekarza POZ:

- badanie spoczynkowe EKG

W ramach budżetu powierzonego Opieki Koordynowanej:

- oznaczenie NT-proBNP
- monitorowanie EKG metodą Holtera (24/48/72 godz.)
- przezklatkowe badanie echokardiograficzne
- EKG wysiłkowe
- tomografia komputerowa tętnic wieńcowych*

*badanie to nie jest finansowane ze środków budżetu, ale jest możliwe do zlecenia tylko w placówkach POZ, które realizują OK w ścieżce kardiologicznej

Algorytm diagnostyki niewydolności serca

Podejrzenie niewydolności serca

- występowanie objawów podmiotowych i/lub przedmiotowych
- czynniki ryzyka
- nieprawidłowe EKG

↓ TAK

NT-proBNP ≥ 125 pg/l
lub BNP ≥ 35 pg/l

→ U osób z **migotaniem przedsionków** wartości graniczę są wyższe - **NT-proBNP ≥ 365 pg/ml** może wskazywać na niewydolność serca.

Należy też pamiętać o możliwości wzrostu NT-proBNP przez przyczyny sercowe inne niż NS (np. wady zastawkowe) jak i przez przyczyny pozasercowe (np. zaawansowany wiek).

↓ TAK

Echokardiografia

↓

Nieprawidłowy wynik

↓ TAK

1. Zdefiniować fenotyp niewydolności serca na podstawe LVEF
2. Określić etiologię i rozpocząć leczenie

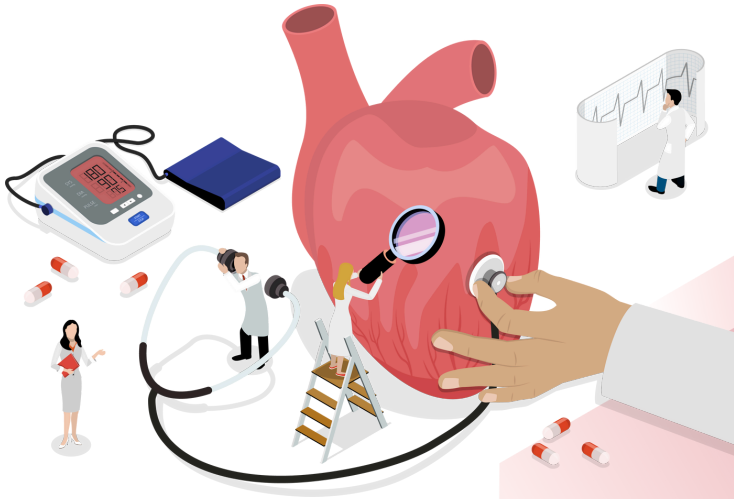

Źródła:

1. 2021 ESC Guidelines for the diagnosis and treatment of acute and chronic heart failure (European Heart Journal; 2021
2. 2023 Focused Update of the 2021 ESC Guidelines for the diagnosis and treatment of acute and chronic heart failure
3. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 15 września 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej

Boehringer Ingelheim
Partner projektu